

УДК 378:330:004

Віталій Ключко, кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри управління, бізнес-адміністрування
та інформаційних технологій,
Харківський університет, м. Харків, Україна

СТРАТЕГІЯ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ НОВОГО ТЕХНОЛОГІЧНОГО УКЛАДУ

Анотація. У роботі досліджено трансформацію економічної освіти в умовах зміни технологічних укладів та цифровізації. Проаналізовано сучасні освітні тренди та вимоги ринку праці до компетенцій випускників. Обґрунтовано необхідність переходу від традиційної моделі освіти до персоналізованої, практикоорієнтованої та цифрової освітньої екосистеми. Запропоновано стратегічні напрями розвитку економічного університету для досягнення конкурентного лідерства.

Ключові слова: економічна освіта, цифровізація, технологічний уклад, компетенції, персоналізація.

Abstract. The paper examines the transformation of economic education under conditions of technological paradigm shifts and digitalization. Modern educational trends and labor market requirements for graduates' competencies are analyzed. The necessity of transition from traditional education models to personalized, practice-oriented, and digital educational ecosystems is substantiated. Strategic directions for the development of economic universities aimed at achieving competitive leadership are proposed.

Keywords: economic education, digitalization, technological paradigm, competencies, personalization.

Сучасна система економічної освіти перебуває у стані глибокої трансформації, що зумовлено зміною технологічних укладів, цифровізацією економіки та зростаючою невизначеністю ринку праці. Традиційні моделі навчання поступово втрачають ефективність, оскільки не забезпечують формування компетенцій, необхідних для роботи в умовах складних систем та швидких змін.

Історично освіта розвивалася відповідно до економічних моделей суспільства. Індустріальна модель передбачала стандартизований «конвеєр» підготовки кадрів, тоді як постіндустріальна трансформувала освіту у форму

«освітнього ринку». Сучасний етап характеризується переходом до моделі «освітньої експедиції», де ключовими є досвід, адаптивність та здатність створювати нові рішення.

У цьому контексті змінюється і роль університету: від передачі знань до формування компетенцій, які не можуть бути автоматизовані. Роботодавці все більше орієнтуються на практичні навички та здатність швидко вирішувати неструктуровані задачі.

Одним із ключових трендів є впровадження моделі «перевернутого класу», яка передбачає перенесення засвоєння теоретичного матеріалу поза аудиторію та використання навчального часу для практичної діяльності та взаємодії [2]. Дослідження підтверджують, що така модель підвищує залученість студентів та сприяє активному навчанню.

Іншим важливим напрямом є розвиток makerspaces – освітніх середовищ для практичного навчання, які базуються на принципах конструктивізму та сприяють розвитку креативності, критичного мислення та командної роботи [3]. Вони формують так звані «навички XXI століття» та підвищують мотивацію студентів до навчання.

Крім того, активно розвивається концепція «клінічного навчання», яка передбачає вирішення студентами реальних практичних задач у процесі навчання. Такий підхід дозволяє інтегрувати освіту з бізнесом та підвищити рівень готовності випускників до професійної діяльності.

Важливим аспектом є трансформація університетів. Сучасні заклади вищої освіти переходять від моделі «Університет 1.0» до «Університету 4.0», який функціонує як інноваційна екосистема, здатна вирішувати складні міждисциплінарні проблеми. У такій системі ключову роль відіграє інтеграція освіти, науки та підприємництва.

Суттєвим трендом також є перехід до студент-центрованого навчання та змішаних форматів освіти, що поєднують онлайн та офлайн компоненти. Сучасні

дослідження підкреслюють, що традиційні лекційні моделі поступово замінюються інтерактивними формами навчання, які орієнтовані на активну участь студентів та вирішення практичних задач [1].

З огляду на зазначені тенденції, ключовими компетенціями майбутніх фахівців стають: критичне мислення; креативність; здатність до командної роботи; цифрова грамотність; здатність до безперервного навчання.

У таких умовах стратегія розвитку економічного університету має базуватися на системній трансформації. По-перше, необхідно забезпечити прискорення освітнього процесу через впровадження інтенсивних і модульних програм. По-друге, важливо реалізувати цифровізацію освіти, використовуючи сучасні платформи та аналітичні інструменти. По-третє, слід забезпечити персоналізацію навчання, формуючи індивідуальні освітні траєкторії студентів.

Особливу увагу необхідно приділити практичній підготовці. Освіта повинна інтегруватися з бізнесом через реальні проєкти, стажування та формати навчання, що дозволяють студентам вирішувати практичні задачі під час навчання.

Крім того, важливим є формування підприємницького мислення. Випускник сучасного університету повинен бути здатним створювати власні проєкти та адаптуватися до змін середовища.

Таким чином, досягнення лідерства серед економічних університетів можливе лише за умови переходу до нової освітньої моделі, яка поєднує цифровізацію, персоналізацію та практичну орієнтацію. Університет майбутнього функціонує як відкрита екосистема, що формує компетенції, які забезпечують конкурентоспроможність в умовах глобальних змін.

Список використаних джерел

1. Bogart S. Higher education classroom trends and transformation [Електронний ресурс]. AVTechnology. 2025. URL: <https://www.avnetwork.com/news/higher-ed-classroom-2025-6-atlona> (дата звернення 04.05.2026).
2. Del Arco I., Mercadé-Melé P., Ramos-Pla A., Flores-Alarcia Ò. Bibliometric analysis of the flipped classroom pedagogical model: Trends and strategic lines of study.

Frontiers in Education. 2022. Vol. 7. Article 1022295.
<https://doi.org/10.3389/feduc.2022.1022295>

3. Elmoazen R., López-Pernas S., Saqr M. Mapping makerspaces in education: a meta-systematic review. *International Journal of Technology and Design Education.* 2026.
<https://doi.org/10.1007/s10798-026-10093-8>